

Киното като културен посланик в България: Статистически поглед към киносалоните (01.01.2015 – 28.10.2024)

 Лазар Шишманов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
имейл: lazars@uni-sofia.bg

DOI: <https://doi.org/10.58894/OXAC7021>

Резюме. Настоящото проучване разглежда статистически данни относно държавите, чиито продукции най-често са прожектирани в *комерсиалните* киносалони в България. Данните се отнасят за периода от 01.01.2015 г. до 28.10.2024 г. В информацията са филтрирани филмите, излъчвани на кинофестивали, както и тези, намерили място единствено в бутиковите киносалони в страната. Предоставените от Националния филмов център данни съдържат: име на филма, страна на произход, държава съпродуцент, брой зрители и дата на премиера. Тъй като името на филма и датата на премиерата са ирелевантни за настоящото изследване, тези данни не са взети предвид. Екстраполирани са континент, официална религия и политически съюз.

Ключови думи: кино, произход, влияние

Въведение

Киното е един от най-достъпните инструменти за културно влияние. Макар често продукцията сама по себе си да отнема голямо количество финансова и времева инвестиция, крайният резултат е лесен за възприемане и често получава много по-голямо внимание, отколкото други сравними преносители на послание. Не всеки гледа, а още по-малко възприема по еднакъв начин новинарските емисии. Още по-малък е броят на хората, които четат книги и вестници. Междувременно киното е медиум, който допада на всички. Разбира се, хората не гледат едни и същи филми, но някои от продукциите добиват такава популярност, че достигат аудитория от десетки, дори стотици милиони души в цял свят. Следователно, потенциалното им влияние (културно и/или идеологическо) е огромно. Предходното няма за цел да твърди, че всеки филм, без оглед на неговата популярност, е създаден с цел политическо влияние, нито пък, че ако даден филм е популярен, това задължително означава, че пренася политически (или други) послания. Все пак, важно е да се отбележи,

че както творецът се отразява в творбата си, така и културата – в твореца. Следователно, на практика невъзможно е филм, с български произход да не носи поне малко от българската култура в себе си.

„Седмото изкуство“, както наричат киното, има редица предимства пред всички останали изкуства. Макар да взема много от театъра, в отлика от постановката, филмът бива заснет и обработен веднъж. След като основната работа по производството е завършена, лентата може почти безплатно да се разпространява до всеки кът на земята. Разбира се, постановка също може да бъде заснета, но в такъв случай зрителят не би гледал самата постановка, а нейн запис.

Изобразителното изкуство, от друга страна, особено ако пренася значими послания, е трудно за разчитане от по-голямата част от аудиторията. Обикновено същото важи и за поезията, която редом с другите литературни форми страда и от необходимостта от много време и компетентност от страна на възприемащия, за да бъде интерпретирана правилно.

Музиката и фотографията са изкуствата, които биха могли най-силно да се конкурират с киното по достъпност. Това важи както за продукцията, така и за разпространението и възприемането. Като последното е особено вярно за т.нар. развити общества.

Киното обаче е способно да пренася много по-голямо количество послания от която и да е песен или снимка. И обективно е по-влиятелно. За последното твърдение доказателство е значителното увеличение на кандидатурите за американската армия, след излъчването на Top Gun през 1986 г. Някои източници твърдят, че увеличението е с над 500% (Гънинг 2022). Военното дело е един от по-разпространените мотиви в американското кино. В частност, това се отнася до войните, които държавата е водила. Без значение дали лентата разказва за Втората световна война, тази във Виетнам или многобройните войни в Близкия изток, в общия случай образът на американския войник е изграден като безкористен борец за „свобода“ и „демокрация“, който, често дори сам, е способен да надвие безкрайните орди от безлични, падащи като есенни листа, злодеи. Разбира се, военните филми, на която и да е страна, е очаквано да изглеждат по сходен начин. Интересен въпрос обаче е, доколко изобразяването на мюсюлманите като безкрайни, безлични орди от терористи допринася за стигматизацията на представителите на исляма в Европа и света. Ако представата на едно общество за друго се изгражда чрез ленти, в които вторите изглеждат по определен начин, няма ли да започне обществото да възприема тази група по този начин? Отговорът на този въпрос обаче е отвъд обхвата на

настоящата статия. Повдигането му цели единствено да припомни, че филмовото изкуство има голямо влияние над обществените възприятия.

1. Структура и ограничения

Както е споменато и в резюмето, разгледаните данни са предоставени от Националния филмов център и съдържат информация за периода 01.01.2015 г. – 28.10.2024 г. Това са приблизително 10 години. В данните присъстват имената на филмите в оригинал и превода им на български език, страна на произход, страна съпродуцент, както и общия брой посещения на прожекциите на даден филм. От тези данни е възможно да се екстраполира информация за политическото, културно и религиозно влияние, което даден филм би могъл да пренася⁴.

Данните предоставени от филмовия център са преработени както следва:

- Изведен е общият брой държави, чийто продуцкии са стигнали до българските кина.
- Филмите на всяка от държавите са събрани в число, което показва общия брой киноленти на държавата.
- От наличните данни са екстраполирани:
 - Континент
 - Участие в политически съюз (НАТО, БРИКС)
 - Участие/неучастие в ЕС
 - Религиозна принадлежност
 - Предпочитана религиозна деноминация (Например: Християнство, Източно православие)
- Всички данни са разгледани отделно, а резултатите от тях – анализирани заедно в заключителната фаза.

⁴ Твърдението, че влиянието на филм от държава с например будистки религиозни предпочитания е задължително религиозно **не** може да бъде направено. Въпреки това, тъй като религията на дадена държава неизменно се отразява на културните й практики и възприятията за света, както и създава определени очаквания у зрителя, официалните религии на държавите са взети предвид в изследването.

Наличните данни създават ограничения сами по себе си. Невъзможно е да бъдат разгледани, например, салоните, които най-добре маркетират български филми, или които прожектират най-много такива. Данните не съдържат информация за посещения по киноверига, нито по градове. Не са предоставени данни за жанровете, режисьорите, нито студиото създател. Именно поради тази причина е направена гореописаната преработка на данните, където са пропуснати определени неносещи информация данни, но са екстраполирани други от вече наличните.

2. Преглед на данните

Данните са разгледани както следва:

- 2.1. **Държава на произход** – държавите са подредени по брой филми;
- 2.2. **Континент на произход** – континентите са подредени по брой филми;
- 2.3. **Участие в ЕС** – участието или неучастието в ЕС са подредени по брой филми;
- 2.4. **Геополитическа ориентация** – съюзите (НАТО, БРИКС) са подредени по брой филми. Разгледани са и официалните партньори на тези съюзи (Например: *НАТО, Партньор на НАТО*);
- 2.5. **Религия** – религиите са подредени подредени по брой филми;
- 2.6. **Деноминация** – подредени по брой филми;
- 2.7. **Брой зрители**⁵ - подредени по държава.

Важен детайл в изследването е, че САЩ са един от най-големите производители на киноленти в цял свят. А филмите идващи от страната се радват на приблизително 46.3% от всички продадени билети за кинопродукции в света (Статиста 2023) (Фиг. 1). Бидейки държава, чийто кинопродукции играят значима роля в киното като изкуство, „създаваща вечни класики и непрекъснато изместваща границите на седмото изкуство“ (Тийтър Сийт Стор 2024), напълно

⁵ Данните за брой зрители на Националния филмов център следва да бъде приети с доза скептицизъм, тъй като в тях има очевидни грешки. Например, към дата 28.10.2024 г., посещенията на филмът „Гунди - Легенда за любовта“ са 77 504 зрители, според данните на филмовия център, докато медиите (БНТ 2024) посочват **238 237** зрители от сутринта на 29.10.2024 г.

очаквано е САЩ не само да води в статистиките по брой филми, но и продуцките на страната да привличат най-голям брой зрители.

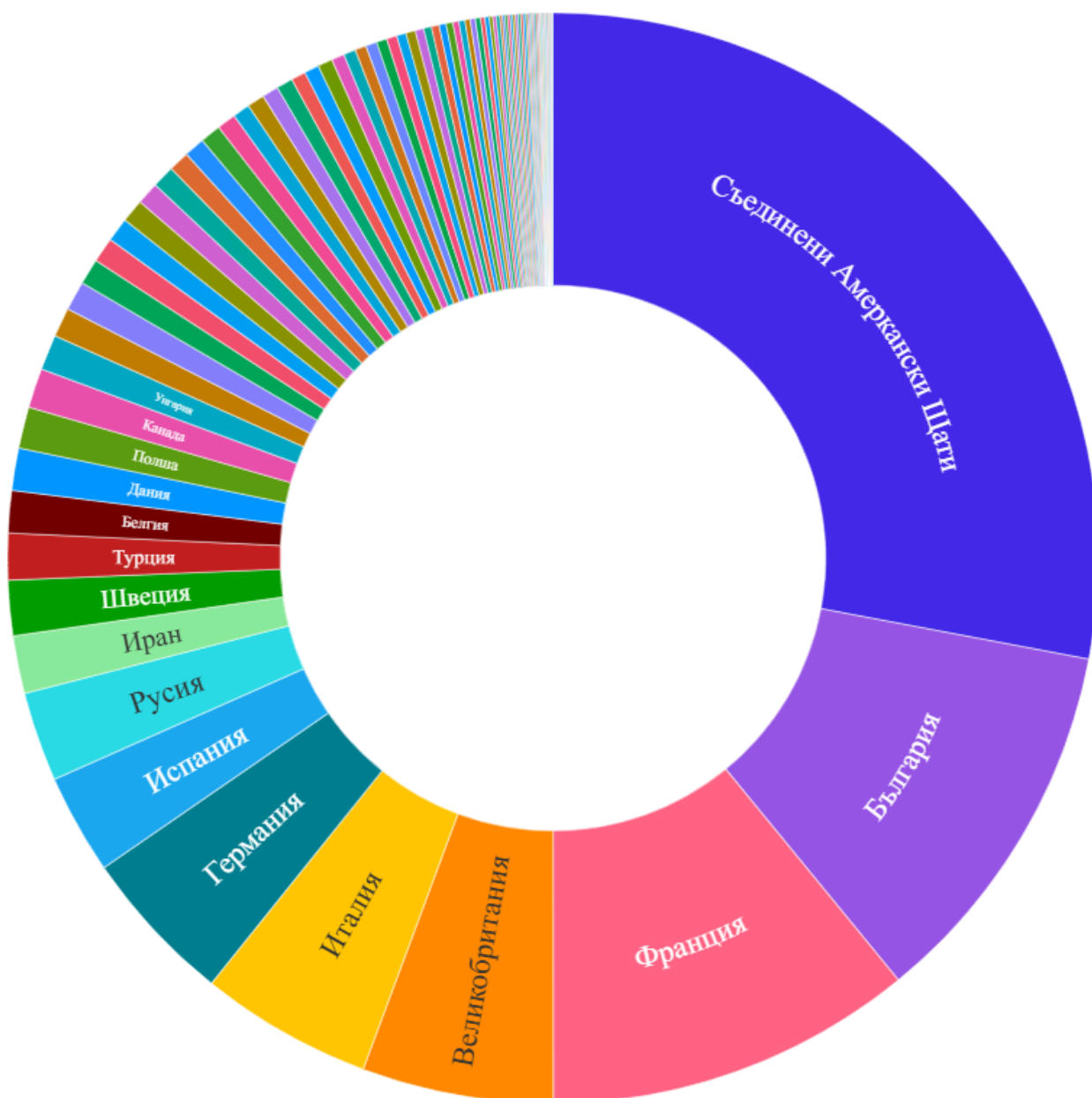
Макар и вече споменат, не по-малко важен детайл е, че разгледаните данни включват единствено лентите, които са намерили място в кинопрограмите на комерсиалните киносалони у нас. Изключени са всички фестивали и конкурси, в които биха се прожектирали по-бутикови продукции.

2.1. Държава на произход

За последните (приблизително) десет години, според данните на Националния филмов център, в българските киносалони са излъчени общо **3915 ленти**. Приблизително една четвърт от тях – 1095 са произведени в Съединените американски щати. Това би могло да се очаква, поради огромното количество филми произведени в страната. Според TheaterSeatStore.com и TheNumbers.com (Дъ Нъмбърс 2024) и Statista.com (Статиста 2024; Статиста 2024а), САЩ са най-големият производител на киноленти в света. Според Статиста „*нивата на продукция [на филми] са безспорно най-високи в Съединените щати, до такава степен, че страната допринася за 36% от всички филми създадени в света*“ (Статиста 2024).

Освен огромното количество филми, което произвеждат, САЩ имат и геополитическа и икономическа близост с Европейския съюз, а следователно и с България. Това със сигурност улеснява достъпа до тези пазари. Каквито и да са причините, САЩ заема позицията на абсолютен първенец по брой внесени в България киноленти. Както бе споменато, през разгледания период в България са излъчени 1095 американски филма. На второ място се нарежда родното кино с 435, а на трето е Франция с 427.

Кинолентите от 92 държави са намерили място в програмите на комерсиалните киносалони в България. Секторите на графиката изобразяват съотношението на броя филми за всяка от държавите.

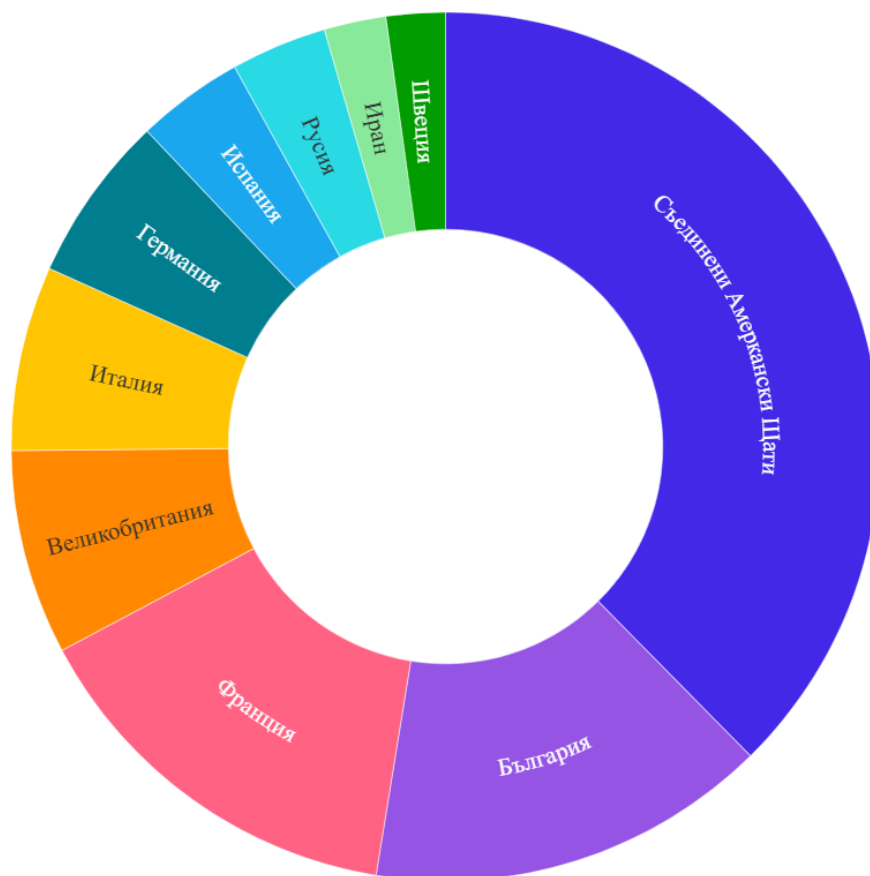

Подредени по брой филми, първите десет държави са както следва:

Държава	Брой филми
Съединени американски щати	1095
България	435
Франция	427

Великобритания	222
Италия	200
Германия	181
Испания	116
Русия	104
Иран	67
Швеция	64

Графично първите десет държави имат следното съотношение:

Изводи:

- Филмите с произход САЩ са най-голям брой. Държавата заема **27.96%** от **всички** филми прожектирани в България⁶. Американското кино заема **31.47%** от чуждестранните филми.
- Американските филми, прожектирани в България са повече отколкото е общия брой на всички други държави от Швеция (номер 10), до Южноафриканска Република (номер 92). С други думи, за разглеждания период САЩ са внесли в България повече филми от 83 държави заедно.

Държава	Брой филми
Съединени амеркански щати	1095
България	435
Франция	427
Великобритания	222
Италия	200
Германия	181
Испания	116
Русия	104
Иран	67
Всички останали	1068

- Франция е най-големия *европейски* вносител на кино в България.
- Българските кинопродукции откриват своето място в програмите на комерсиалните салони, като родното производство се нарежда на второ място, след световния хегемон.
- Сред първите десет само една държава не е християнска. Това е Иран.
- Две от първите десет държави не принадлежат към т.нар. Западен блок са две. Това са Иран и Русия.

⁶ С вече описаните ограничения

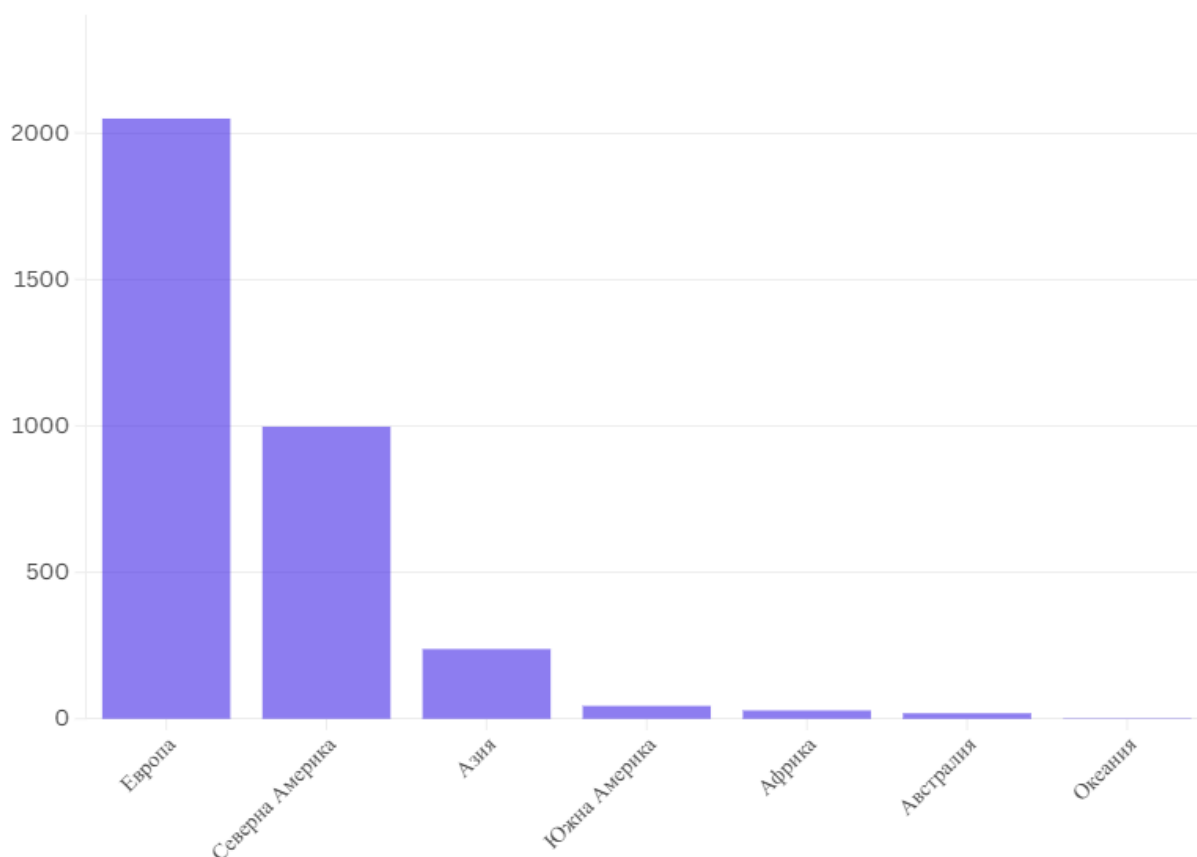
2.2. Континент на произход

Въпреки че САЩ доминират световния, европейския и българския кинопазар, и освен това са внесли повече филми от последните 83 държави, когато данните са разгледани по континенти, картината се променя значително.

Континент	Брой филми
Европа	2375
Северна Америка	1156
Азия	276
Южна Америка	51
Африка	33
Океания	25

В таблицата към европейското кино са включени българските продукции (436), филмите от Русия, поради културната близост и географското разположение на държавата (104), както и тези от Турция, поради географската си близост (54). При филтрирането им остават **1781 филма**, създадени на Стария континент. С други думи, европейските филми, прожектирани в България сумарно са повече от американските такива.

Следната графика изобразява пълните данни (включени България, Русия и Турция).

Видно става, че въпреки фактът, че САЩ има (приблизително) два пъти повече продукции от втория в класацията (България), когато данните са разгледани спрямо континент, Европа взема превес, като отново броят на лентите е (приблизително) два пъти повече от този на произведените в Северна Америка (2375 спрямо 1156).

2.3. Участие в Европейски съюз

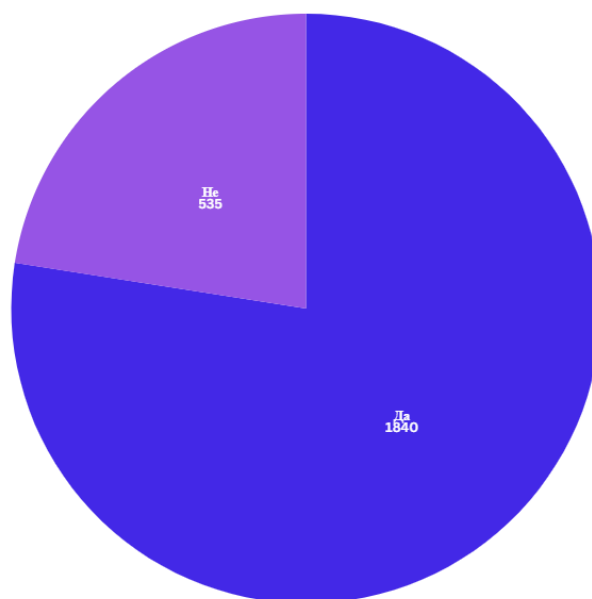
Филми от общо 40 държави в Европа са присъствали в българските кинозалони. Общо 26 от държавите вносителки на филми са част от Европейския съюз. Останалите 14 държави не са. Европейските държави неучастващи в съюза, чийто ленти се радват на вниманието на българския зрител (подредени по брой филми) са Великобритания (222), Русия (104), Турция (54), Норвегия (34), Сърбия (34), Швейцария (24), Исландия (19), Северна Македония (17), Украйна (14), Босна и Херцеговина (6), Косово (3), Албания (2), Черна гора(1), Беларус (1).

Част от ЕС	Брой филми
Да	1840
Не	535

Визуално данните изглеждат така:

Малта

е

единствената държава, част от Европейския съюз, чиято продукция не е излъчвана в България.

2.4. Геополитическа ориентация

Геополитическата ориентация на държавите в дадения случай е разделена на две възможности – НАТО и партньор на НАТО и БРИКС и партньор на БРИКС. Поради комплексността на геополитиката, границите между тези съюзи са неясни.

Отношенията на НАТО с множество държави се характеризират с амбивалентност. Докато официалният сайт на Съюза посочва партньорство с държави като Сърбия, Афганистан и Ирак, реалните действия от нетолкова далечното минало показват, че всъщност НАТО-вски войски са водели активни сражения на техните територии.

Според картата, публикувана на сайта, дори Руската федерация се води партньор⁷.

Турция има не по-малко любопитна геополитика. Държавата е едновременно част от НАТО и партньор на БРИКС. Пакистан и Азербайджан пък са Партньори на НАТО и кандидати за включване в БРИКС.

Поради тези мъгливи граници в списъка са разгледани държавите, които са част от Северноатлантическия съюз или са партньори по „Партньорството за мир“⁸, като са изключени, по очевидни причини, Русия и Беларус. Всички останали държави следват списъка от статия публикувана на официалния сайт на НАТО на шести август 2024 г. (НАТО 2024)

Геополитически съюз	Брой държави	Брой филми
НАТО	31	3231
Партньор на НАТО	25	293
БРИКС	6	220
Участник в НАТО, партньор на БРИКС	1	54
Партньор на Брикс	6	20
Партньор на НАТО, Кандидат за БРИКС	2	8
Кандидат за БРИКС	3	7
Партньор на НАТО, участник в БРИКС	2	7

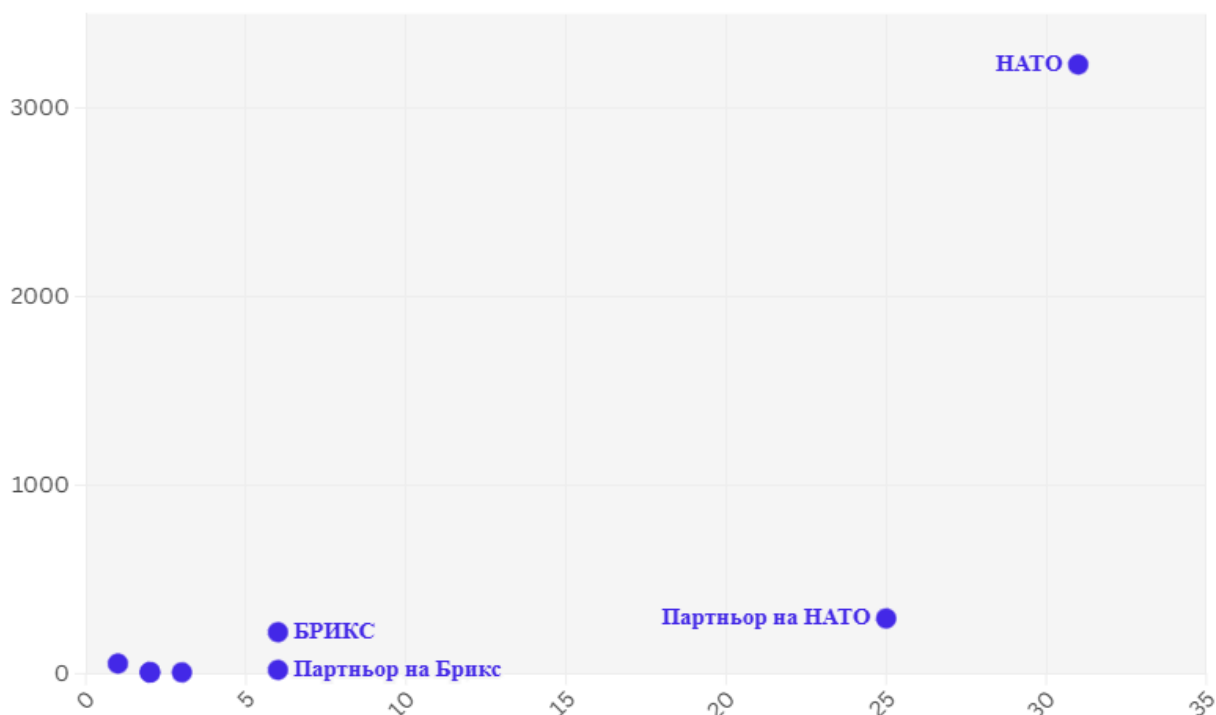
От данните се вижда, че границите между съюзите, особено в определени региони на света са доста размити. Въпреки това,

⁷ В официалния сайт на Съюза е отбелязано, че в резултат от военните действия на Руската федерация спрямо Украйна партньорството е поставено временно прекратено. Отношенията между НАТО и Русия обаче никога не са били точно „партньорски“.

⁸ Partnership for Peace

членовете и партньорите на НАТО със сигурност имат значително по-голям износ на филми.

Впечатление прави и единствената държава, която е едновременно част от Северноатлантическия съюз и партньор на БРИКС. Общо 54 киноленти от Турция са намерили място в програмите на българските кина. Този брой надвишава сбора филми на всички *партньори* и *кандидати* за БРИКС.

Графиката показва брой филми и брой държави за всеки съюзите, обсъдени по-горе. По вертикалата е общият брой филми, а по хоризонталата броят държави, участници в дадения съюз.

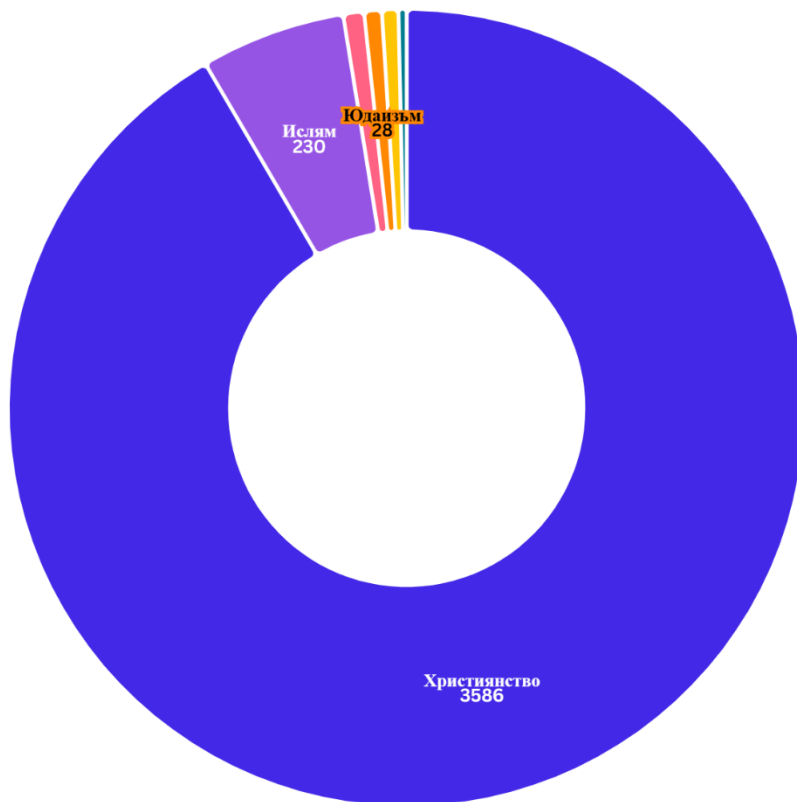
Държавите, участници в НАТО и партньорите на съюза се отличават значително по брой прожектирани в България киноленти.

2.5. Религия

С оглед на предходно демонстрираните данни за произход на филмите, религиозната принадлежност е до голяма степен очевидна. Таблицата показва броя филми, групирани според официалната религия на държавата производител.

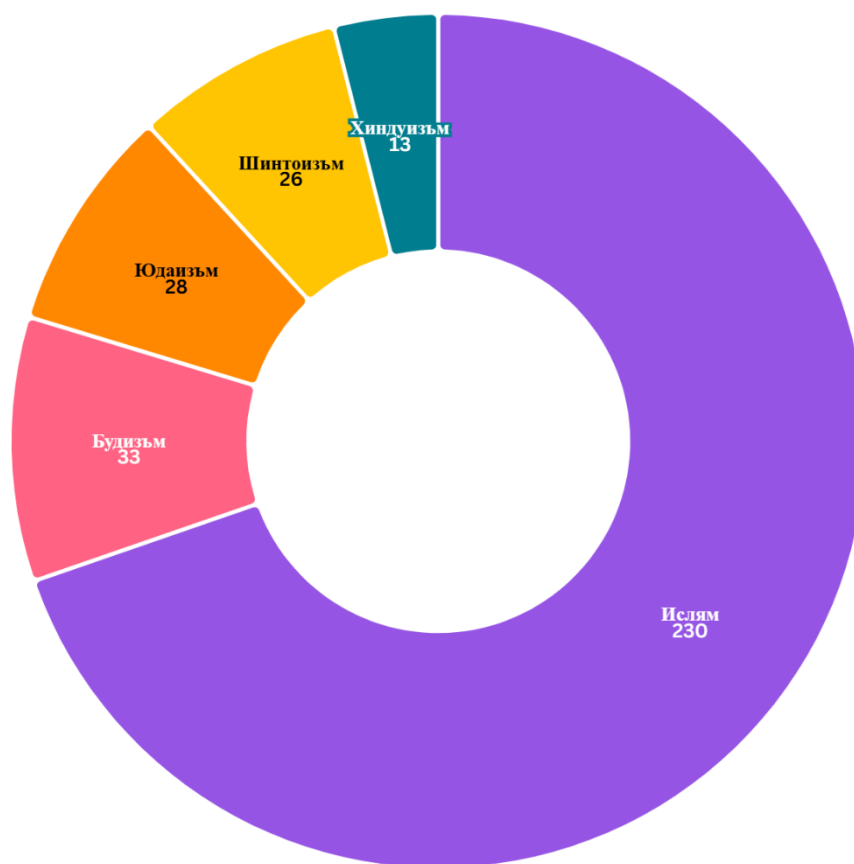
Религия	Брой филми
Християнство	3586
Ислям	230
Будизъм	33
Юдаизъм	28
Шинтоизъм	26
Хиндуизъм	13

Данните от таблицата, изглеждат по следния начин:

Графиката показва абсолютна доминация по брой филми, публикувани в българските кина от държавите, в които официалната или най-разпространена религия е християнство.

При филтриране на християнството, с цел по-голяма видимост на останалите данни дяловете се разпределят по следния начин:

Далеч по-ясно става, че ислямът е втората най-разпространена официална религия на държави, чиито киноленти намират място в българските киносалони, а след него се нареждат будизъм (религиозно-филофска система), юдаизъм, шинтоизъм, хиндуизъм.

2.6. Деноминация

Религиите могат да бъдат разгледани и спрямо най-разпространената в страната деноминация. Макар англиканизмът, евангелизъм и лутеранството да са подразделения на деноминацията на протестанството, те са разгледани отделно, бидейки официална (или най-разпространена в дадените държави религия).

Данните разглеждат единствено официална или доминираща деноминация в дадена държава. Разгледани са деноминациите единствено на двете основни (по брой филми) религии – християнство и ислям.

Религия	Деноминация	Брой филми
Християнство	Римокатолицизъм	1362
Християнство	Протестантство	1118
Християнство	Източно православие	690
Християнство	Англиканизъм	222
Ислям	Сунитски ислям	145
Християнство	Евангелизъм	102
Християнство	Лутеранство	92
Ислям	Шийтски ислям	85
Християнство	Аполистицизъм	12

2.7. Брой зрители

Според предоставените от Националния филмов център данни филмите излъчвани в българските кина за периода от 01.01.2015 г. до 10.28.2024 г., са събрали 39, 383, 537 зрителя.⁹

Очаквано най-посещавани са филмите от САЩ. Не само, че техният брой е най-голям, но и, както бе споменато по-рано, Холивуд е създател на най-касовите ленти в световен мащаб. Индустрията в Съединените американски щати надминава всички други по брой продукции на годишна база, по печалби и по усъвършенстване на изкуството. Разбира се, американското кино се отличава много от европейското (и другите киноиндустрии) и по методологията на

⁹ Отново е важно да се подчертае, че данните на центъра не са абсолютно точни. Още една грешка, която е допусната в данните на филмовия център е свързана с филма „Long Shot“, преведен на български език като „А дано, ама надали“. Филмът присъства единствено в данните за „други“ държави, които изключват САЩ, Европа и България. Като държава на произход е посочена Суринам, макар филмът всъщност да е с американски произход и да е сниман в САЩ, Канада и Колумбия (АйЕмБиДи, 2019), но не и в Суринам. Този филм е значим за данните, тъй като посоченият брой зрители за цялата държава (Суринам) е 16, 823, а тя има само този филм, което би я направило сред най-добрите производители на киноленти в света. За сравнение, Франция, която е получила 862, 138 посещения на всичките си 427, би се радвала на едва 2020 души средно на филм, което е 8 пъти по-малко. В крайна сметка, данните от Суринам са добавени към тези на САЩ, тъй като филмът всъщност е с произход на север от посочената в официалните данни държава.

заснемане. САЩ е бележито изключение в индустрията, не само в българските кина, но и в световен мащаб. Кинолентите заснети в САЩ са се радвали на 32,187,534 от всичките тридесет и девет милиона.

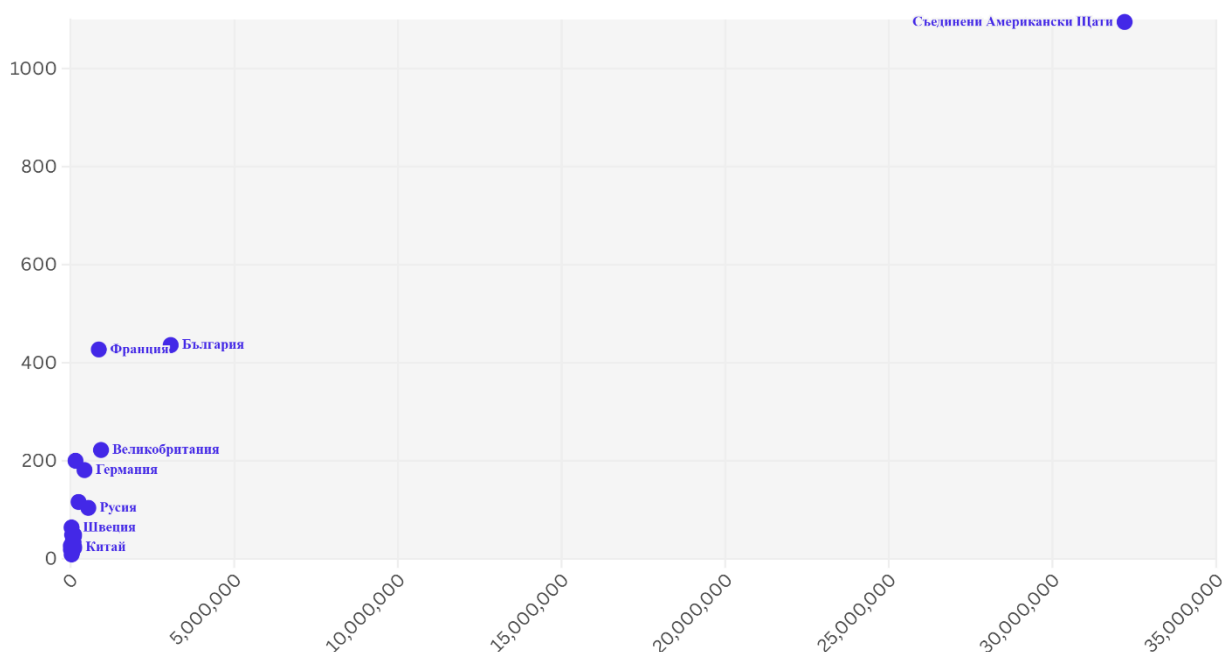
Това са 81.77% от всички зрители. По-правилно – от всички посещения.

Таблицата по-долу показва всички държави, чийто излъчени в България филми, са достигнали 10, 000 или повече посетители.

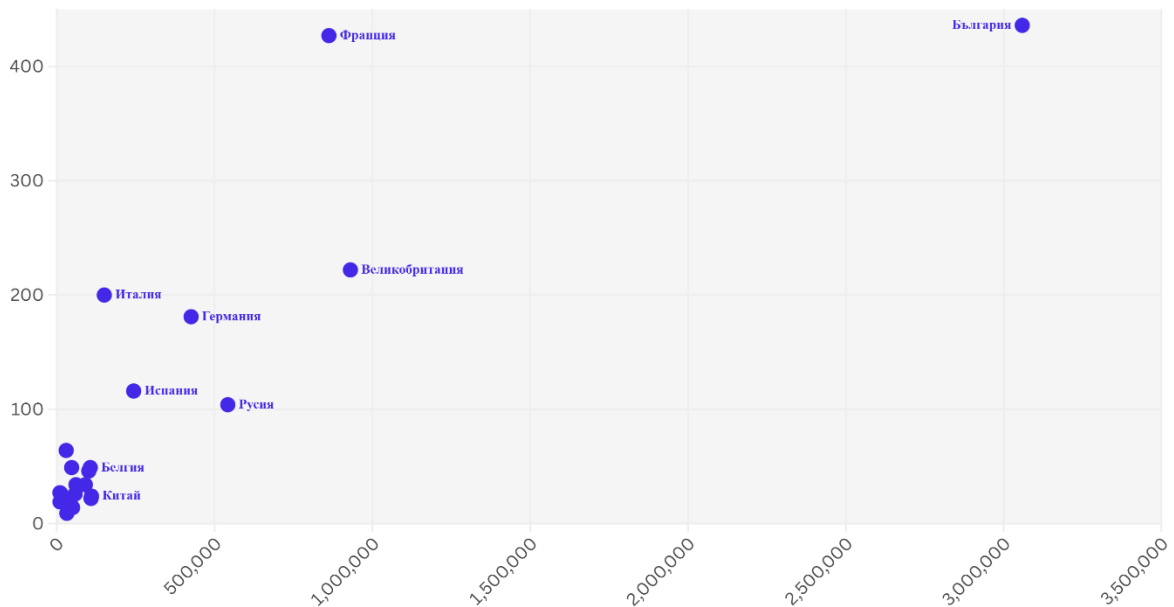
Държава	Брой филми	Брой посещения
САЩ	1095	32,204,357
България	436	3,058,980
Великобритания	222	930,281
Франция	427	862,138
Русия	104	541,786
Германия	181	425,528
Испания	116	243,524
Италия	200	150,470
Китай	24	109,792
Австралия	22	108,464
Белгия	49	106,043
Канада	46	101,257
Сърбия	34	90,400
Норвегия	34	60,720
Япония	26	58,364
Украйна	14	50,046
Дания	49	47,023

Ирландия	19	42,053
Южна Корея	9	31,726
Швеция	64	29,701
Финландия	26	13,438
Исландия	19	10,119

Данните от таблицата графично изглеждат така:

По хоризонтала са подредени сбора посещения на филми от дадената държава, а по вертикалата са броят филми излъчени в българските киносалони. И в двете посоки, САЩ са абсолютен хегемон. Филмите от държавата до голяма степен изкривяват данните, със своите приблизително 82% от всички посещения и близо $\frac{1}{4}$ от излъчените филми. Без да се омаловажават заслугите на американското кино, а напротив – като демонстрация за неговото влияние, както върху културата, така и върху данните, данните ще бъдат филтрирани. Това ще позволи по ясно изобразяване на съотношенията между останалите държави.

След филтриране на данните от САЩ става видимо, че с изключение на глобалния хегемон, в България родното кино е на почит. Събирайки общо 3, 058, 980 посещения, което е приблизително 3.3 пъти количеството на втория в класацията, а именно Франция (930, 281). Разликата в посещенията е такава, макар и броя филми да е почти еднакъв 436 към 427. Също така трябва да се отбележи, че има основания да се смята, че това са 427 от най-добрите филми на Франция, тъй като са стигнали до чуждестранно кино и то на по-малък пазар, като българския. Разбира се, може да се допусне същото и за българските филми, достигнали киносалоните, но тези филми са прожектирани в тяхната страна на произход, което навярно прави достъпа до салоните по-лесен.

Вън от спекулациите, без САЩ, България се превръща в абсолютен хегемон спрямо брой посещения и водач в списъка по брой филми. Където е следвана от вече споменатата Франция. Подредбата на държавите по брой филми е вече налична в настоящата статия, точка 2.1.

Изводи и заключение

Изводите до голяма степен се налагат от само себе си. САЩ, бидейки държавата с най-голям брой филми, следва да има и най-голямо влияние върху останалите категории, по които е възможно да бъдат разделени данните, с оглед на информацията, която се съдържа в тях. Не е налична например информация за това в кой киносалон в България се гледат най-много български филми или как са разпределени филмите и зрителите по компания разпространител в

държавата, нито по градове. Данните не предоставят и оценката или потенциалното разочарование на зрителите. Макар за последното също да е възможно да се направи „информирана спекулация“. Тъй като САЩ са най-голям производител на киноленти, напълно възможно е техните филми да водят и по брой разочарования. Такъв например е случаят на „Аватар“. Първата част на филма, според данните, е посетена от 15,129, а втората от 420,919. Това е приблизително 28 пъти увеличение на посещенията. В същото време обаче, по-посещавания филм има по-ниска оценка във всички международни класации – IMDB (7.5/10), RottenTomatoes(76%), Metacritic (67%) и Google Reviews (4.3/5), спрямо предходния – 7.9/10; 81%; 83% и 4.6/5, респективно.

Голямото отклонение в данните, което САЩ представляват (приблизително $\frac{1}{4}$ от всички филми), предрича и какъв вид културно влияние съществува в кината. С други думи, разглеждайки данните единствено за САЩ, знаем, че (приблизително) $\frac{1}{4}$ от всички филми са на (американски) английски език, с произход от християнска, протестантска (Gallup, 2023) държава, членка на НАТО.

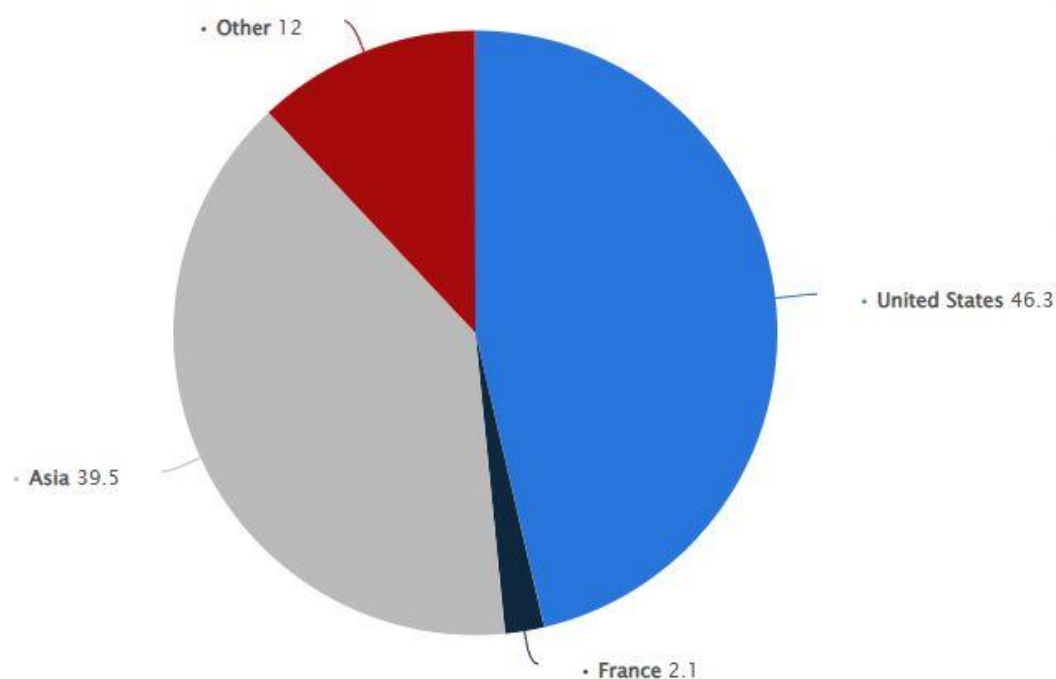
Гледаните в България филми са още един параметър, по който може да се твърди, че страната е свързана с всички съюзи и (неформални) групи, в които тя участва. Заедно с „новото време“, в което живеем идват и новите поколения. Английският език се е превърнал почти в норма за младите българи. В страната 78% от населението твърди, че знае втори език на някакво ниво (БТВ Новините, 2021). В групата на знаещите втори език, 81% от хората под 34 години твърдят, че знаят английски, а 43% от хората над 54 години – руски (БТВ Новините, 2021). Става очевидно как с времето са се променили не само поколенията, но и влиянието в държавата. А от там и очакваните преносители на култура. Навярно колосалното количество киноленти и други форми на културни преносители, като музика, например, са сред основните причини (американският) английски език да е така разпространен не само в България, но и в световен мащаб.

България е християнска държава, част от НАТО и ЕС, а както е видно от данните посочени в сайта на „БТВ Новините“, все по-голям дял от населението знае английски език, превръщащ се в език, който се очаква човек да знае, не само у нас, но и навсякъде, където американското влияние е голямо. Филмите, които са прожектирани у нас напълно отговарят на профила на държавата ни. Средностатистическият филм прожектиран в българските кина е от държава, в която се говори английски език, протестантска деноминация на Християнството, страна членка на НАТО.

С оглед на интереса на публиката, филмите, които българина гледа са американски (приблизително 82% от всички посещения на салоните). Разбира се, напълно възможно е и това да са филмите, които са най-добре рекламирани или са най-качествените и интересни филми в света. Изключва се възможността това да са основните филми, които се предлагат на пазара, тъй като разгледаните горе данни, показват ясно, че всъщност европейското кино превъзхожда американското по брой филми, но не и по зрители.

В крайна сметка, данните показват, че филмите в българските кина вървят в пълен унисон с геополитическата ориентация на страната.

Приложение

Фиг. 1. Statista, 2023: През 2022 г. филмите от САЩ получават 46.3% от пазарния дял на киноленти в света.

БИБЛИОГРАФИЯ

АйЕмБиДи 2019: *Long Shot (2019)* – В: IBMD [онлайн], 29.09.2022 [прегледан 18.01.2025]. – <https://www.imdb.com/title/tt2139881/>

БНТ 2024: БНТ, "Гунди - легенда за любовта" генерира над 3 млн. лева приходи – В: БНТ [онлайн], Октомври, 2024г. [прегледан 18.01.2025]. – <https://bntnews.bg/news/gundi-legend-a-za-lyubovta-generira-nad-3-mln-leva-prihodi-1298645news.html>

БТВ Новините 2021: *Проучване: Близо 80% от българите знаят чужд език* – В: БТВ Новините [онлайн], 16.07.2021 [прегледан 18.01.2025]. – <https://btvnovinite.bg/bulgaria/nilsen-admosfer-blizo-80-ot-balgarite-znajat-chuzhd-ezik.html>

Галъп 2023: *In Depth: Topics A to Z: Religion* – В: Gallup [онлайн], 29.09.2022 [прегледан 18.01.2025]. – <https://news.gallup.com/poll/1690/Religion.aspx>

Гънинг 2022: Gunning, C. *How Top Gun Impacted Navy Recruiting In Real Life*. – В: Screen Rant [онлайн], 29.09.2022 [прегледан 18.01.2025]. – <https://screenrant.com/top-gun-us-navy-recruiting-applications-increase/>

Дъ Нъмбърс 2024: *Movie Production Countries* – В: TheNumbers [онлайн], 2024 [прегледан 11.02.2025]. – <https://www.the-numbers.com/movies/production-countries#tab=territory>

НАТО 2024: *NATO's partnerships*. – В: NATO [онлайн], [прегледан 18.01.2025]. – https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_84336.htm#key-objectives

Статиста 2023: *Breakdown of global box office market worldwide in 2022, by region*. – В: Statista [онлайн], 10.2023 [прегледан 18.01.2025]. – <https://www.statista.com/statistics/1448886/worldwide-box-office-market-share-region/>

Статиста 2024: *Film production worldwide - statistics & facts*. – В: Statista [онлайн], 10.2023 [прегледан 11.02.2025]. – <https://www.statista.com/topics/5431/film-production-worldwide/#topicOverview>

Статиста 2024а: *Leading film markets worldwide as of June 2024, by all-time number of films produced* – В: Statista [онлайн], 10.2023 [прегледан 11.02.2025]. – <https://www.statista.com/statistics/252727/leading-film-markets-worldwide-by-number-of-films-produced/>

Тийтър Сийт Стоп 2024: *Which Countries Are the Most Movies Produced In?* – В: Theater Seat Store [онлайн], 14.02.2024 [прегледан 18.01.2025]. – <https://www.theaterseatstore.com/blog/countries-most-movies-produced>

Cinema as a Cultural Ambassador in Bulgaria: A Statistical Overview of Movie Theaters (01.01.2015 – 28.10.2024)

Lazar Shishmanov

Sofia University "St. Kliment Ohridski"

ORCID ID: 0009-0008-2689-3333

email: lazars@uni-sofia.bg

Abstract. The article examines statistical data regarding the countries whose productions are most frequently screened in Bulgarian commercial cinemas. The data covers the period between January 1, 2015, and October 28, 2024. The information excludes movies shown at film festivals and those featured in boutique cinemas in the country.

The data provided by the National Film Center includes: the film's title, country of origin, co-producing country, number of viewers, and premiere date. Since the film's title and premiere date are irrelevant to the current research, this information was filtered. However, continent, official religion, and political union have been extrapolated.

Keywords: cinema, origin, influence